

Pravni fakultet Univerzитета UNION

Pravni informacioni sistemi

Dr Dragan Prija

Podobnost prava za informatizaciju

- Pravne norme se mogu posmatrati kao informacije
- Od dostupnosti pravnih informacija zavisi kvalitet pravnih odluka
- Sistem pravnih informacija je logičan sistematizovan skup informacija
- Pravo podobno, čak veoma podobno za informatizaciju

Poplava pravnih informacija

- Razvoj tehnologije
- Sve veći broj informacija svih oblika
- Sve više vremena potrebno za pronalaženje informacija
- Pravu preči informaciono zagušenje
- Rešenje je u prikupljanju, obradi, čuvanju, pretraživanju i prezentovanju informacija uz pomoć novih IKT

Osnove pravnog informacionog sistema

- Pravni propisi
- Odluke sudova i drugih organa
- Pravna literatura
- Multimedijalni izvori
- IKT - hardver i softver

Memorisanje pravnih informacija

- Dugotrajan posao
- Neophodna pravna znanja
- Neophodna znanja IKT
- Sistem punog teksta, deskriptori, tezaursi
- Memorijski kapaciteti

Pretraživanje pravnih informacija

- Strategija pretraživanja
- Izbor izvora
- Način pretraživanja
- Provera kvaliteta
- Skladištenje rezultata

Prednosti kompjuterizovanih pravnih informacionih sistema

- Neograničeni kapacitet
- Brzina pristupa
- Prenosivost na daljinu
- Sveobuhvatnost
- Ograničenost troškova

Poznati pravni informacioni sistemi

- SAD Lexis i Westlaw
- Kanada Juris
- Italija ITALGIURE
- EU EURO-LEX

Pravni informacioni sistemi - Danska

Nacionalni informacioni sistem za oblast prava u Danskoj je RETSINFORMATION. On se koristi od strane Ministarstva pravosuđa i namenjen je za obradu teksta, finansijske kalkulacije i pretraživanje informacija. Ovaj sistem se koristi takođe i od strane policije, tužilaštva, sudova, zatvora. U okviru ovog sistema funkcioniše više hiljada računara. Danska vlada je testirala mogućnost upotrebe ekspertnih sistema u nekim oblastima prava (slučajevi, poresko pravo i sl.)

Pravni informacioni sistemi - Švedska

Ministarstvo pravosuđa Švedske vlasnik je javnog informacionog sistema RATTSDATA. Ovaj sistem sadrži sledeće baze podataka: Akti vlade na snazi (pun tekst); Savet Evrope - ugovori na engleskom (pun tekst); Precedentno pravo (pun tekst); Propisi o carinama (pun tekst); i Propisi na snazi (pun tekst). Korisnici su pored odgovarajućih pravosudnih i drugih državnih organa i mnogi advokati, biblioteke, novinska preduzeća, sindikati, izdavači i druge firme i organizacije.

Pravni informacijski sistemi - Engleska

U Engleskoj postoji nekoliko informacijskih servisa i baza podataka namenjenih pravniciima. EUROLEX je javni informacijski servis koji sadrži: UK legislaciju; poresko nacionalno i međunarodno pravo; pravo intelektualne svojine; škotsko pravo; irsko pravo; pravo EZ; evropsko pravo (ljudska prava); evropske trgovinske slučajeve; i evropsko pravo (Savet Evrope). Korisnici ovog sistema bili su: advokati, pravници u kompanijama, pravnici naučnici, pravници u državnom aparatu, pravници u pravosuđu, sekretari kompanija i šefovi računovodstava. LEXIS informacijski servis osnovao je 1980. godine Butterworth Telepublishing Ltd i javni je informacijski servis. Nudi baze punog teksta: englesko pravo, pravo EZ, francusko pravo, US pravo i sl.; NEXIS (novosti, biznis); LEXPAT (US patenti); Exchange (istraživački izveštaji o investicijama). LAWTEL je baza podataka o propisima i precedentnom pravu koja se može koristiti na hostu PRESTEL. POLIS je online informacijski sistem britanskog parlamenta koji sadrži materijale parlamenta, legislativu, EC legislativu, i literaturu.

Pravni informacijski sistemi - Nemačka

U Nemačkoj je Savezna vlada 70-ih godina inicirala razvoj pravnog informacionog sistema pod nazivom JURIS. Taj je sistem 1982. godine pušten u test upotrebu sa 60 korisnika, a 1986. godine je pušten u javnu upotrebu. JURIS nudi pretraživanje baze podataka o odlukama suda (279.000 zapisa), o literaturi/članci (257.000. zapisa), o literaturi/knjige (24.000 zapisa), o saveznim zakonima (88.000 zapisa), i o administrativnim uredbama (29.000 zapisa). Mesečno online korišćenje JURISA 1988. godine iznosilo je 3.500 sati, godišnji rast korišćenja je bio 60%, a korisnici su bili 150 institucija, 330 pojedinaca i 450 korisnika koji su koristili samo mailbox.

Pravni informacioni sistemi - Italija

ITALGUIRE - italijanski pravni informacioni sistem, formira i održava ga Dokumentaristički centar pri Vrhovnom kasacionom sudu; obuhvata 42 baze podataka, od kojih su osnovne one o propisima na raznim nivoima (država, region ili manja zajednica), te one o sudskoj praksi najviših sudova u Italiji; raspoloživ samo za registovane korisnike; omogućava pretraživanje i kroz specijalizovani softver EasyFind.

Pravni informacijski sistemi - Austrija

RIS - austrijski pravni informacijski sistem, pokriva propise i sudsku praksu, a kroz pristup posebnoj privatnoj bazi i pravnu literaturu; stavljen na raspolaganje državnim službama, a preko privatnih organizacija dostupan drugim korisnicima pod komercijalnim uslovima, baze su raspoložive i na CD-ROM-u

Pravni informacioni sistemi - SAD

WESTLAW - jedan od pravnih informacionih sistema u SAD, formiran od strane izdavačke kompanije West Publishing; sadrži preko 9000 baza podataka koje pokrivaju sudsku praksu federalnog suda i sudova pojedinih država, propise na svim nivoima, pravnu literaturu, pravne rečnike; omogućava pristup i kanadskom pravnom informacionom sistemu QUICKLAW; dostupan registrovanim korisnicima, kojima obezbeđuje pristup i drugim poslovnim informacijama; njegov integralni deo, popis pravnih firmi i zastupnika raspoloživ je i na INTERNETU; posebno se ponosi svojim specijalizovanim upitnim softverom WIN (WESTLAW is Natural), kao i mogućnošću postavljanja upita glasom.

Pravni informacioni sistemi - Srbija

Prve inicijative u ovoj oblasti su u našoj zemlji pokrenute 70-tih godina. Relizovani su eksperimentalni modeli, analizirane potrebe saveznih pravosudnih organa, razmatrani kadrovski, materijalni i drugi uslovi za realizaciju pravnog informacionog sistema, i sl. Projektni tim saveznih institucija je 1986. godine uradio "Konceptiju Pravosudnog informacionog sistema Jugoslavije". Od tada datira skraćenica koja označava ovaj sistem i pod kojom je on danas najšire poznat - PRIS. Ova Konceptija je doživela širu stručnu i društvenu verifikaciju na Stručnom savetovanju o konceptiji pravosudnog informacionog sistema Jugoslavije (PRIS), održanom u Beogradu, 16. decembra 1986. godine. Na osnovu konceptije sačinjen je i Orijentacioni program izgradnje PRIS-a. Ovi dokumenti su konačno usvojeni na sednici Saveznog veća Skupštine SFRJ 8. juna 1988. godine

Pravni informacioni sistemi - Srbija

Raspad bivše Jugoslavije uslovio je stvaranje više različitih informacionih sistema. Tako da danas u Srbiji egzistira veći broj posebnih pravnih informacionih sistema u pojedinačnim institucijama (sudovima, pravnim fakultetima, ministarstvima, pojedinim kompanijama, Paragraf lex, Intermex, Uprava zajedničkih organa RS, itd.) ali nije izgrađen jedinstven pravni informacioni sistem koji bi mogao da zadovolji potrebe pravnika u Srbiji i pravnika u inostranstvu zainteresovanih za naše pravo.

HVALA NA PAŽNJI

